

ความผิดอาญากับความรุนแรงในครอบครัว

Criminal Offences and Domestic Violence

ลาวัลย์ หอนพรัตน์*

จิตรรา เพียรล้ำเลิศ*

วิวิธ วงศ์ทิพย์**

ภรมาภา อุดมวัฒน์ทวี***

บทคัดย่อ

การทำวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความผิดอาญากับการกระทำความรุนแรงในครอบครัว ศึกษาความรู้ทางกฎหมาย วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับความผิดอาญากับการกระทำความรุนแรงในครอบครัว และเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิจัยทางเอกสาร จากการค้นคว้า หนังสือ ตำรา บทความ งานวิจัย งานวิทยานิพนธ์ ตลอดจนสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทั้งของไทยและต่างประเทศ ผลการวิจัยพบว่าพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 มีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว และป้องกันการใช้ความรุนแรงในครอบครัว โดยที่ยังต้องการรักษาความสัมพันธ์ในครอบครัวและไม่ทำให้ครอบครัวประสบปัญหาขาดผู้นำหรือผู้อุปการะเลี้ยงดู ดังนั้นจึงควรพิจารณาในการกำหนดความผิดเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวให้สามารถป้องกันและแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวได้ โดยไม่กระทบกับความเป็นอยู่และความสัมพันธ์ในครอบครัว

คำสำคัญ : ความผิดอาญา ความรุนแรงในครอบครัว

* รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

*** อาจารย์ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

Abstract

This research aims to study the perspective and theory about Criminal Offences and Domestic Violence, study about law principles, analyze problems about Criminal Offences and Domestic Violence, and present a solution in compliance with the intendment of law which protects the victim of domestic violence. This is a qualitative research conducted via document researches by gathering information from books, textbooks, articles, researches, theses, as well as printed media and electronic media from both Thailand and other countries. It has been found that the Domestic Violence Victim Protection Act, BE 2550 intended to protect the victim of domestic violence and prevent domestic usage of violence while maintaining family relationships and not causing a problem of lacking a family leader or supporter. Therefore, setting the punishment regarding domestic violence to prevent and solve the problem of domestic violence without affecting family relationship and the family's wellbeing should be considered.

Keyword : Criminal Offences, domestic violence

บทนำ

คดีเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว เป็นคดีที่ละเอียดอ่อน มีความอ่อนไหวสูง ซับซ้อน และมีผลกระทบต่อบุคคลและความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว คดีอาญาทั่ว ๆ ไปผู้เสียหาย มักจะต้องการแก้แค้นหรือต้องการให้ผู้กระทำผิด ถูกลงโทษ แต่ในคดีความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัวการนำผู้กระทำผิดมาลงโทษ อาจจำเป็นต้องใช้วิธีการที่แตกต่างจากคดีทั่ว ๆ ไป เนื่องจากการนำผู้กระทำผิดความรุนแรงในครอบครัวมาลงโทษ อาจมีผลกระทบต่อผู้เสียหาย ซึ่งมีความสัมพันธ์กับผู้กระทำผิด และอาจกระทบ ต่อความเป็นอยู่ของผู้เสียหายและครอบครัวได้ เช่น ผู้กระทำผิดเป็นบิดาหรือเป็นสามี ซึ่งเป็น หัวหน้าครอบครัว การนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษ

ก็ทำให้ขาดผู้อุปการะเลี้ยงดูครอบครัว ดังนั้น คดี ความรุนแรงในครอบครัวจึงต่างกับคดีอาญา ทั่วไป ในคดีความรุนแรงครอบครัวผู้เสียหายมัก จะไม่ยอมเอาผิดกับผู้กระทำความผิด ผู้เสียหาย อาจเพียงแค่ต้องการการขอโทษหรือการได้ปรับ ความเข้าใจ หรือต้องการโอกาสในการเริ่มต้น ใหม่ ดังนั้นการให้โอกาสอาจเป็นการแก้ปัญหาที่ ดันเหตุ ซึ่งจะเป็นการช่วยให้ลดคดีอาชญากรรม ได้มากกว่า

คดีอาญาเกี่ยวกับความรุนแรงใน ครอบครัว มีบัญญัติในพระราชบัญญัติคุ้มครอง ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ในมาตรา 3 โดยให้ความหมายเกี่ยวกับ ความรุนแรงในครอบครัวไว้ ดังนี้ “ความรุนแรง ในครอบครัว” หมายถึง การกระทำใด ๆ โดยมุ่ง

ประสงค์ให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพของบุคคลในครอบครัว หรือบังคับ หรือใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรมให้บุคคลในครอบครัวต้องกระทำการ ไม่กระทำการ หรือยอมรับการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งโดยมิชอบ แต่ไม่รวมการกระทำโดยประมาท เพื่อเป็นกรอบอันจะนำไปสู่การใช้มาตรการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด และคุ้มครองผู้เสียหายจากการถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว

“บุคคลในครอบครัว” หมายความว่า คู่สมรส คู่สมรสเดิม ผู้ที่อยู่กินหรือเคยอยู่กินกันฉันสามีภริยา โดยมีได้จดทะเบียนสมรส บุตร บุตรบุญธรรม สมาชิกในครอบครัว รวมทั้งบุคคลใด ๆ ที่ต้องพึ่งพาอาศัยและอยู่ในครอบครัว

ฉะนั้นคดีความรุนแรงในครอบครัว จึงหมายถึง

1. การกระทำความรุนแรงโดยตรง หรือโดยมุ่งประสงค์กระทำต่อบุคคลในครอบครัว ให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพ หรือกระทำโดยเจตนาในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจหรือสุขภาพ หรือ

2. เป็นการใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม โดยให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือยอมรับการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใด โดยมิชอบ

บทลงโทษในความผิดเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว มีบัญญัติในมาตรา 4 กำหนดว่า “ผู้ใดกระทำการอันเป็นความรุนแรงในครอบครัว ผู้นั้นกระทำความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน

6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 6000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” ให้ความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นความผิดอันยอมความได้ แต่ไม่ลดล้างความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่น หากการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นความผิดฐานทำร้ายร่างกายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295 ด้วย ให้ความผิดดังกล่าวเป็นความผิดอันยอมความได้

การกระทำความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัวเกือบทุกกรณีจะเป็นความผิดตามกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่นด้วย ซึ่งผู้กระทำความผิดต้องรับโทษ ตามกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่นด้วย เช่น นายแดงหึงหวงภริยาของตน จึงได้ทุบตีภริยาเป็นรอยช้ำและกักขังไม่ให้ภริยาออกจากบ้าน ผู้กระทำความผิด 2 ฐานคือ การทำร้ายร่างกาย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 391 ทุบตีภริยาเป็นความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัวและกักขังภริยาเป็นการกระทำความผิดฐานหน่วงเหนี่ยวกักขัง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 310 ด้วย หรือในกรณีที่พ่อเลี้ยงทำร้ายร่างกายลูกเลี้ยงจนได้รับอันตรายสาหัส ตามมาตรา 297 ซึ่งเป็นความผิดอาญาต่อแผ่นดิน หรือกรณีที่ผิดกฎหมายอื่น เช่น สามีทำร้ายภริยาจนตาบอด เช่นนี้นอกจากสามีจะมีความผิดฐานกระทำการอันเป็นความรุนแรงในครอบครัวแล้ว สามียังมีความผิดฐานทำร้ายร่างกายจนเป็นเหตุให้ผู้ถูกทำร้ายได้รับอันตรายสาหัส ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 297(4) และเป็นการละเมิด ซึ่งทำให้ภริยามีสิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 ด้วย

และตามมาตรา 4 วรรค 2 ความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัวให้ถือเป็นความผิดอันยอมความได้ ซึ่งหมายความว่า ผู้กระทำความผิดและผู้เสียหายอาจตกลงกันไม่เอาผิด ยอมความกัน และถอนฟ้องคดีได้ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 นี้มีหลักสำคัญ คือ การนำมาตรการพิเศษมาใช้กับบุคคลที่เป็นผู้ก่อให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งโดยกำหนดให้ความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัวเป็นความผิดอันยอมความได้และการใช้มาตรการการใช้การบำบัดฟื้นฟู การควบคุมความประพฤติ การละเว้นการกระทำอันเป็นเหตุให้เกิดการใช้ความรุนแรงในครอบครัว¹ แทนการลงโทษทางอาญา เพื่อเป็นการให้โอกาสผู้กระทำความผิดได้กลับตัวและรักษาความสัมพันธ์อันดีในครอบครัวไว้ รวมทั้งสามารถขอให้มีการดำเนินการมาตรการชั่วคราวในการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวด้วย

ดังนั้นผู้ศึกษาเห็นว่าการใช้มาตรการลงโทษทางอาญาในคดีความรุนแรงในครอบครัวจะไม่ใช่ไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้ ผู้ศึกษาเห็นว่าควรแก้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 โดยกำหนดให้คดีความผิดอาญา ซึ่งเป็นการกระทำในระหว่างบุคคลในครอบครัว ตามมาตรา 3 ของพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ควรกำหนดให้เป็นความผิดอันยอมความได้ เว้นแต่เป็นการกระทำถึงแก่ชีวิตหรือเป็นอันตรายสาหัสโดยเจตนา

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความผิดทางอาญาในการกระทำความรุนแรงในครอบครัวและกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความรุนแรงในครอบครัว

¹มาตรา 12, พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

“ในกรณีที่ศาลพิพากษาว่า ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวมีความผิดตามมาตรา ๔ ศาลมีอำนาจกำหนดให้ใช้วิธีการฟื้นฟู บำบัดรักษา คุมความประพฤติผู้กระทำความผิด ให้ผู้กระทำความผิดชดใช้เงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ ทำงานบริการสาธารณะ ละเว้นการกระทำอันเป็นเหตุให้เกิดการใช้ความรุนแรงในครอบครัว หรือทำทัณฑ์บนไว้ ตามวิธีการและระยะเวลาที่ศาลกำหนด แทนการลงโทษผู้กระทำความผิดก็ได้

ในกรณีที่มีการยอมความ การถอนคำร้องทุกข์ หรือการถอนฟ้องในความผิดตามมาตรา ๔ ให้พนักงานสอบสวน หรือศาล แล้วแต่กรณี จัดให้มีการทำบันทึกข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการยอมความ การถอนคำร้องทุกข์ หรือการถอนฟ้องนั้น และกำหนดให้นำวิธีการตามวรรคหนึ่งเป็นเงื่อนไขในการปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงดังกล่าวโดยอนุโลม โดยอาจรับฟังความคิดเห็นของผู้เสียหายหรือบุคคลในครอบครัวประกอบด้วยก็ได้ หากได้ปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงและเงื่อนไขดังกล่าวครบถ้วนแล้วจึงให้มีการยอมความ การถอนคำร้องทุกข์ หรือการถอนฟ้องในความผิดตามมาตรา ๔ ได้ หากผู้ต้องหาหรือจำเลยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าว ให้พนักงานสอบสวนหรือศาลมีอำนาจยกคดีขึ้นดำเนินการต่อไป

หลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลางประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา หรือรัฐมนตรีประกาศกำหนด แล้วแต่กรณี”

2. เพื่อศึกษากฎหมายไทยตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

3. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550

4. เพื่อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหเกี่ยวกับความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

สมมุติฐานการวิจัย

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 มีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวและป้องกันการใช้ความรุนแรงในครอบครัว โดยที่ยังรักษาความสัมพันธ์ในครอบครัวและไม่ทำให้ครอบครัวประสบปัญหาขาดผู้อุปการะเลี้ยงดู จึงควรแก้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 โดยให้คดีความผิดที่เป็นการกระทำต่อบุคคลในครอบครัวเป็นความผิดอันยอมความได้ และให้ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจที่จะลงโทษทางอาญากับการกระทำที่ศาลเห็นว่ารุนแรงและไม่ควรใช้มาตรการเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว

ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ในส่วนที่เกี่ยวกับความผิด โทษ และมาตรการพิเศษ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำ

ด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 และกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

วิธีการศึกษา

การศึกษาเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิจัยจากเอกสาร ด้วยการค้นคว้าข้อมูล สถิติจากเอกสาร ตำรา บทความทางวิชาการ หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวกับกฎหมายความรุนแรงในครอบครัวทั้งของไทยและต่างประเทศ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความผิดทางอาญาในการกระทำความรุนแรงในครอบครัว และกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความรุนแรงในครอบครัว

2. ทำให้ทราบกฎหมายไทยตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

3. ทำให้ทราบปัญหาเกี่ยวกับความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

4. มีแนวทางในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

ผลการศึกษา

จากการศึกษาพบว่าสถิติความรุนแรงในครอบครัวมีแนวโน้มสูงขึ้น การใช้วิธีการลงโทษตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความ

รุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ซึ่งกำหนดให้ ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือปรับไม่เกิน 6,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้เป็นความผิดอันยอม ความได้ แต่ถ้าความผิดฐานกระทำความรุนแรง ในครอบครัวดังกล่าวเป็นความผิดตามกฎหมาย อาญาอื่น ซึ่งเป็นความผิดอาญาต่อแผ่นดิน ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวก็ยังคงต้องรับ โทษตามกฎหมายอาญาอื่นด้วย อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำความรุนแรง ในครอบครัวกำหนดให้ความผิดฐานทำร้าย ร่างกายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295 ให้เป็นความผิดอันยอมความได้นั้น ไม่ได้ผล และยังเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติ คุ้มครองผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว เช่น สามีทุบตีภรรยาและผลักภริยาล้มลงศีรษะขาด โຕะเป็นเหตุให้กะโหลกศีรษะร้าวต้องรักษาตัว ประมาณ 1 ปี เป็นความผิดฐานกระทำความ รุนแรงในครอบครัว ซึ่งเป็นความผิดอันยอมความ ได้ และความผิดฐานทำร้ายร่างกายเป็นอันตราย สาหัส ซึ่งเป็นความผิดอาญาแผ่นดิน แม้ภริยา จะไม่จิตใจเอาความแก่สามี หรือสามีรู้สึกสำนึก ผิดและได้ปรับความเข้าใจกันแล้วก็ตาม ศาลก็ยัง ต้องดำเนินคดีกับสามี ซึ่งหากศาลพิพากษาจำคุก การลงโทษจำคุกสามี ผู้กระทำความรุนแรงผล กระทบย่อมตกอยู่กับภริยาและบุตร ทำให้ขาดการ อุปการะเลี้ยงดู อันจะทำให้เกิดปัญหาครอบครัว ต่อไป

จากการศึกษากฎหมายของต่างประเทศ ในระบบกฎหมายแบบลายลักษณ์อักษร (Civil Law) เช่น ประเทศเกาหลีใต้ มีการออกพระ-

ราชบัญญัติการลงโทษทางอาญาในความผิด เกี่ยวกับการกระทำทางเพศและการคุ้มครองเหยื่อ (The Punishment of Sexual Assault Crime and Protection Of Victim Act 1993) ซึ่งมีความ พยายามในการแก้ไขกฎหมายให้ครอบคลุมถึง การกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวนับตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1994 และประสบความสำเร็จในปี ค.ศ. 1997 โดยการบัญญัติกฎหมายแยกออกเป็น 2 ฉบับ ด้วยกัน กล่าวคือ ฉบับแรกว่าด้วยการลงโทษ และฉบับที่ 2 ว่าด้วยการคุ้มครองเหยื่อ ซึ่ง กฎหมายทั้ง 2 ฉบับนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ. 1998 เป็นต้นมา

ประเทศญี่ปุ่น ทางรัฐบาลของประเทศ ญี่ปุ่นก็ได้มีความตื่นตัวในการพยายามแก้ไข ปัญหาเรื่องความรุนแรงในครอบครัวต่อสตรี อย่างจริงจังและเป็นรูปธรรมมากขึ้น ซึ่งกฎหมาย ความรุนแรงในครอบครัว ได้รับการเสนอร่างโดย สมาชิกสภาสตรี Diet และได้รับการร่างโดย คณะทำงานเรื่องความรุนแรงต่อสตรี (Project Team of Violence Against Women) ซึ่งได้รับการ แต่งตั้งโดยสภาสูง ขอบเขตของกฎหมายฉบับ นี้ค่อนข้างแคบ เนื่องจากสิ่งที่กฎหมายมุ่งเน้นคือ การป้องกันความรุนแรงจากคู่สมรสและการจัดให้ มีการดำเนินการฉุกเฉินเพื่อปกป้องเหยื่อ ดังนั้น องค์ประกอบของกฎหมายญี่ปุ่นจึงเน้นไปในเรื่อง การออกคำสั่งคุ้มครอง

ในส่วนของกฎหมายต่างประเทศใน ระบบกฎหมายแบบจารีตประเพณี (Common Law) เช่น แคนาดา ประเทศแคนาดาเป็นประเทศ ที่ปกครองระบบสหพันธรัฐเช่นเดียวกับสหรัฐ

อเมริกา โดยจากการศึกษาพบว่า กฎหมาย Child and Family Service Act 1989 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในกรุง Ottawa นั้น ถือเป็นกฎหมายต้นแบบในการคุ้มครองเด็กจากการกระทำโดยใช้ความรุนแรงทุกรูปแบบ รวมถึงการกระทำรุนแรงจากบุคคลในครอบครัวด้วยกฎหมาย Child and Family Service Act 1989 ได้กำหนดให้ศาลมีคำสั่งให้พ่อแม่ที่ทำร้ายเด็กต้องอยู่ในการคุมประพฤติหรือถูกนำตัวไปบำบัด เพื่อติดตามดูความประพฤติและบำบัดรักษาพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง เพื่อมิให้กระทำซ้ำต่อเด็ก

ประเทศอังกฤษได้พัฒนากฎหมายคุ้มครองการใช้ความรุนแรงในครอบครัวมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1976 ซึ่งให้อำนาจศาลในการออกคำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพ อาทิ การห้ามการลวนลามทางเพศ (non- molestation order) คำสั่งคุ้มครองที่อยู่อาศัย (occupation order) คำสั่งคุ้มครองเด็ก (Child protective order) ยิ่งไปกว่านั้น ศาลยังมีอำนาจออกคำสั่งอื่น ๆ ที่จำเป็น อาทิ คำสั่งห้ามคุกคาม (Restraining order) ซึ่งขยายการคุ้มครอง

บุคคลที่ไม่มีความสัมพันธ์ส่วนตัวหรือไม่ได้เป็นบุคคลในครอบครัว

ข้อเสนอแนะ

ผู้ศึกษาเห็นว่าควรแก้ไขมาตรา 4 วรรค 2 เดิมบัญญัติว่า “ให้ความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นความผิดอันยอมความได้ แต่ไม่ลบล้างความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่น หากการกระทำผิดตามวรรคหนึ่งเป็นความผิดฐานทำร้ายร่างกายตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 295 ด้วย ให้ความผิดดังกล่าวเป็นความผิดอันยอมความได้” เสนอให้แก้ไข มาตรา 4 วรรค 2 เป็น “ให้ความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นความผิดอันยอมความได้ แต่ไม่ลบล้างความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่น หากการกระทำผิดตามวรรคหนึ่งเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย ให้ความผิดดังกล่าวเป็นความผิดอันยอมความได้ เว้นแต่ความผิดนั้นเป็นความผิดฐานกระทำโดยเจตนาฆ่าคนตายหรือทำร้ายร่างกายเป็นอันตรายสาหัส”

บรรณานุกรม

- ณัฐพร โตประยูร, ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวกับกระบวนการยุติธรรมในการคุ้มครองสวัสดิภาพของบุคคลในครอบครัว (นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า, 2547).
- นันท ภาสุกและคณะ, พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 พร้อมทั้งสรุปสาระสำคัญ ประวัติ ความเป็นมา กระบวนการ และขั้นตอนในการตราพระราชบัญญัติดังกล่าวของรัฐสภา (กรุงเทพมหานคร: กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสถานีดับบัญชีแห่งชาติ, 2550).
- วัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล, รายงานการวิจัย กฎหมายคุ้มครองเด็กถูกกระทำทารุณกรรมจากผู้ปกครอง (กรุงเทพมหานคร: หจก. จีรัชการพิมพ์, 2545).
- วัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุลและคณะ, การประเมินกระบวนการยุติธรรมในการคุ้มครองสวัสดิภาพบุคคลที่ได้รับความรุนแรงในครอบครัว (กรุงเทพฯ: มูลนิธิเพื่อนหญิงและสถาบันพัฒนากระบวนการยุติธรรมเยาวชน, 2546).
- กิตติพงษ์ กิตยารักษ์, จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, กฎหมายอาญาและอาชญาวิทยาขั้นสูง (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, พิมพ์ครั้งที่ 5, 2545).
- กุหลาบแก้ว ภูเฝ้าพันธุ์, ผลกระทบจากการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรุนแรงในครอบครัว: ศึกษาพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 (นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2552).
- นیرชา ฐานพงษ์, กระบวนการยุติธรรมในการคุ้มครองเด็กผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงโดยบุคคลในครอบครัว: วิเคราะห์พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 (นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2553).
- ปสาธนีย์ สิทธิสรเดช, ปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันให้ภริยาฆ่าสามี (นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542).
- พิชญภา เจริมแท้, ความหมายและมาตรการทางกฎหมายต่อการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว: ศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ (นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2555).

มาตาลักษณ์ เสรมธากุล (อรุ้งโรจน์), *การคุ้มครองเด็กจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ: ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายไทยและกฎหมายฝรั่งเศส (La protection de l'enfant contre l'exploitation sexuelle: Etude le droit thai et francais)* (นิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547).

วราห์ แห่งพุ่ม, *การคุ้มครองคนชราจากการใช้ความรุนแรงในครอบครัว: ศึกษาเปรียบเทียบเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย* (นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547).

สุนิสา จงวัฒนา, *ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550* (ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารงานยุติธรรม), คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2552).

อาภาพรรณ ถาวโรฤทธิ์, *ทัศนคติต่อปัญหาการทารุณกรรมเด็กในครอบครัว* (รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, คณะรัฐศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542, 2552).

วันทนี วาสิกะสิน, *การศึกษาเปรียบเทียบปัญหาความรุนแรงในครอบครัวในประเทศไทยและประเทศเกาหลี* (ปทุมธานี: สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542).

